

VEČERNI LIST

Posamezna številka 30 vln.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 30 vln.

Cene po pošti:

za celo leto . . . 8 50

za pol leta . . . 4 25

za četrt leta . . . 2 13

za 1 mesec . . . 4 50

Za Ljubljano mesečno 4 50

Uredništvo in oprava:

Ropitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon št. 50

Škof Mahnič zopet v domovini.

Ljubljana, 9. febr. Kakor pravkar izveemo, je v četrtek 5. t. m. goriški komisar Gotardi uradno obvestil goriškega nadškofa dr. Sedeja, da je iz Rima prejel brzovjavo, da se škof Mahnič s spremstvom vrne preko Gorice na svoj sedež na otok Krk. Komisar je naprosil nadškofa, naj pričakuje Mahniča,

ga sprejme in naznani čas odhoda, da mu preskrbe ladjo iz Opatije.

Mahnič pa ni prišel v Gorico, marveč se je v petek, 6. t. m. na svojem povratku ustavil v Trstu. Mahniča spremlja njegov kancler Polonijo, ki je bil — kakor škof Mahnič — nedolgo leto interniran v Italiji.

Ali sporazum ali razpust parlamenta.

Pogajanja v Belem gradu.

LDU Belgrad, 7. febr. Včeraj ob 17. je bila prva seja delegatov demokratske zaednice in opozicionalnega bloka. Razpravljalo se je o sestavi koncentracijske vlade. Danes se pogajanja nadaljujejo. Pri tem prvem sestanku so se izražala le splošna nazoranja o sedanjem parlamentu. Zlasti se je debatiralo o tem, ali naj se ta parlament vzdrži, ali naj se izvedejo nove volitve. Včeraj dopoldne so stranke opozicionalnega bloka določile svoje delegate: Narodni klub dr. Lorkoviča in dr. Drinkoviča, Jugoslovanski klub dr. Korošca in Stanka Banoviča, neodvisni dr. Bogdana Medakoviča in dr. Peleša, demokratska zaednica Kosto Timotijeviča in Svetožar Pribičevića, radikalci Ljubo Jovanoviča. Opozicionalni blok je določil, da otvori dr. Korošec pogajanja. K njemu se demokrate pošlji Kosto Timotijeviča. Dr. Korošec in Timotijevič sta razmotrivala delazmožnost sedanje kabinete. V imenu opozicionalnega bloka je izjavil dr. Korošec: 1. da se mora sestaviti koncentracijsko vladno; 2. da naj parlament voli ustavni odbor; 3. parlament naj uredi volilni zakon in druge važne zakonske predloge, kakor proračun, ratifikacije mirovnih pogodb, zakon glede Narodne banke, valutno vprašanje itd.; 4. parlament naj zbora stalno. G. Timotijevič je odvrnil, da demokratska zaednica pristane le na to: 1. da se sestavi koncentracijska vlada; 2. da bo vlada imenovala ustavni odbor; 3. da sedanji parlament sprejme volilni zakon; nato se bodo takoj vršile nove volitve,

in sicer zato, ker sedanji parlament ni več delazmožen.

LDU Belgrad, 8. februarja. Izvršilni odbor Demokratske zaednice se še ni odločil glede predloga opozicionalnega bloka. Demokratska zaednica stoji še vedno na svojem prejšnjem stališču, da ima sedanji parlament sprejeti le volilni red, a potem naj se razpusti. Po mnenju zaednice mora vlada izvoliti ustavni odbor, ki naj izdela načrt novi ustavi, ki se potem izroči veliki skupščini.

LDU Belgrad, 8. febr. V radikalnih krogih se govori, da je prestolonaslednik Aleksander izjavil radikalnim prvakom, ki so bili poklicani v petek na dvor, da je dal vladi mandat, naj parlament razpusti, ako se ji ne posreči sestaviti koalicijske vlade.

LDU Belgrad, 8. februarja. Predsednik parlamenta dr. Pavlovič je bil včeraj na dvoru da vrne prestolonasledniku poverjeni mandat, ker je dr. Korošec izjavil, da se želi razgovorjati z g. Timotijevičem med štirimi očmi.

LDU Belgrad, 8. februarja. Včeraj sta bila na dvoru ministrski predsednik Davidovič in dr. Drinkovič. Regent je nastavljal rok treh dni, da se doseže sporazum. Demokratska zaednica in opozicionalni blok imata sestaviti koncentracijsko vladno do 10. t. m. zvečer.

LDU Belgrad, 8. februarja. Informativni razgovori med g. Timotijevičem in dr. Korošcem so zaključeni. Danes ob desetih so se začela uradna pogajanja, h katerim je poslala vsaka skupina po tri člane s popolnimi pooblastili za morebiten sporazum.

Izmenjava denarja 15. februarja.

LDU Belgrad, 8. febr. Po odredbi ministrstva za finance se začne zamenjavanje kron na nove kronsko-dinarske novčanice po Hrvaškem, Sloveniji in ostalih krajih preko Save in Do-

navo 15. t. m. V ta namen se sestavi posebna komisija, sestojeca iz uradništva Narodne banke in ministrstva za finance.

Socialno demokratska polomija.

Ljubljana, 9. februarja. Socialni demokrati so na 8. februarja t. l. sklicali protestni shod ob 10. uri dopoldne na Krevkovem trgu pred Mestnim domom. Razvili so za njega agitacijo v največjem slogu, toda udeležba ni bila tako velika, kakor so pričakovali sklicatelji; do 1500 oseb se je zbralo na Krevkovem trgu, sedveda niso bili vsi zborovalci socialni demokrati, marveč je bilo zelo veliko ljubljanskih radovednežev.

Shod je ofyoril nadrevident državne železnice Vencajz, kateri je uvodoma protestiral proti načrtu občinskega volilnega reda, kar je pri poslušalcih vzbudilo prikrito veselost, češ, dobro je zabavljati proti temu, za kar smo »mi socialni demokrati, ki sovladamo« v Jugoslaviji, odgovorni. Za gospodom »sodrugom« z zlatim ovratnikom je nastopil sodrug Golouh, kateri je ostro napadal tisto vladno, katero je že v »Napreju« nešteto krat po iniciativah gospoda ministra milijonarja Kristana branil. Od napadov na vladno je pričel ubijati »klerikalnega« zmaja in pogreval storije iz dobe dr. Šustersiča. Toda nobil je povedati, da je bil dr. Šustersič v V. L. S. že popolnoma brez vsakega vpliva, ako je bil sedanji jugoslovanski kraljev minister Kristan vozil v varni politični barčici pod črno-rumeno zastavo

svoje sodruge v Sloveniji in je krmilo zasukal v jugoslovansko smer še celo pozneje ko Šustersičevo časopisje. Da odvrne sploh pozornost sodrugov od tistih starih grehov, je pa zabavljati proti sedanji vladi na Mažarskem, ker ni rdeča in ker nastopa proti boljševikom, kakor nastopa n. pr. proti komunistom tudi vlada, v kateri sedi gospod Kristan. Zavzel se je nato za splošno žensko volilno pravico in protestiral proti nameram Anglije in Francije in posebno Italije v jadranskem vprašanju. Pri tem je seveda zopet pozabil razjasniti stališče, katero zavzema v tem vprašanju Golouhov učitelj in voditelj sodrug dr. Tuma.

Sprejeli so nato resolucijo, nakar je sprevod odkorakal pred palačo deželne vlade za Slovenjo, kjer je sprejel resolucijo sodrugov gospod dr. Gregor Žerjav. Rdeči sprevod po mestu je privabil radovedne ljubljance, da so šli gledat, kaj bodo socialni demokrati vse napravili, vsled česar je obstalo pred vladno palačo približno 2000 ljudi.

Širite „Večerni list“!

Italija in mi.

VAŽNA NITTIJEVA IZJAVA.

Po dolgem pričakovanju in med splošno pozornostjo je v včerajšnji seji rimske zbornice poslanecev povzel ministrski predsednik Nitti besedo, da poda svoje izjave o zunanji politiki zlasti o poteku rešitve jadranskega vprašanja. Glasom poročil v listih je Nitti uvodoma takoj naglašal, da bo moral koncem seje prositi zbornico, da odgodi za nekaj dni svoje razprave, ker mora on, ministrski predsednik, udeležiti se važnega sestanka zavezniških ministrskih predsednikov. Odgovarjaje raznim predgovornikom in interpelantom in onim, ki trdijo, da se bodo izjavili cilji, za katere je Italija stopila v vojno, naglašal, da kadar je Italija stopila v vojno, sta bila njen cilj Trident in Trst. Londonski pakt tedaj ni bil poznan in po teku usode so se potem pojavile še druge aspiracije: jadransko, maloazijsko in turško, in vsa ta tri vprašanja zadevajo najbolj vitalne interese Italije. Govornik je mnenja, da ima Italija interes na tem, da v vseh teh treh vprašanjih prevlada princip narodnosti; v tem smislu se je orjentirala italijanska akcija. Če imamo pravico, da zavzamemo na Sredozemskem morju stališče, ki naj ne bo slabše od onega drugih velesil, imamo pa tudi interes na tem, da ne bo nobena narodnost uničena in tlačena, kar bi ustvarilo krali za bodoče konflikte.

Po kratkem zgodovinskem pregledu o londonskem paktu je naglašal Nitti, da so bile njegove temeljne smeri nastopne:

1. Italijansko ozemlje bi moralo segati s svojo vzhodno mejo do Voloske in obsegati tudi istrske otoke.

2. Mesto Reka in cone do Dalmacije bi se moralo dati Hrvatom, bodisi da je ostala Avstrija združena, ali pa da bi bila razdeljena.

3. Italijansko ozemlje bi se moralo nadaljevati od severne meje Dalmacije in obsegati provincijo Dalmacijo po upravnih mejah na podlagi bivše avstroogrške ureditve. Ako bi Italija dosegla svoje meje v obsegu naznačenem v členu 5 pakta, in Valonski zaliv, se bi Italija ne bi smela upirati, da bi severni in južni v paktu ne obseženi deli po želji zaveznikov bili razdeljeni med Srbijo, Črno goro in Grško.

Vsled manifestacije reškega mesta se je ustvaril politično drugačen položaj. Sedaj je dilema priprost: ali enostavna izvedba londonskega pakta, ali pa taka rešitev, ki bi ustregla tendencam, interesom in aspiracijam Italije in Jugoslavije. Govornik je mnenja, da je ta druga rešitev parlamentu bolj všeč. Z žalostjo je gledal pojave kršenja zunanjih poslov je bil določen minimum italijanskih aspiracij. Govornik je zahteval solidarnost zaveznikov za londonski pakt, in to obvezo so zavezniške vlade lojalno priznale.

Za vsak slučaj pa, ker mi imamo razen nekaterih malenkostnih točk že zasedeno tako ozemlje, ki je še bolj obširno, nego ono, označeno v londonskem paktu, bi po menjala izvedba tega pakta, da moramo izročiti Reko Hrvatom in izvesti člen 7 pakta, ki se tiče Albanije. V tem oziru ni mogoča dvoumnost; ni mogoče zahtevati londonski pakt in prezreti obenem člen 7 in zahtevati Reko. Govornik zelo obžaluje ravnanje onih politikov in onega škodljivega tiska, ki branijo nezadovoljnost in pospešujejo prenašanje in nezmislne sklepe. Z žalostjo je gledal pojave kršenja discipline posebno v vrstah armade in mornarice, ki so zelo težko omajali naš kredit v inozemstvu.

Ministrski predsednik se brani proti obtožbam, da je popuščal in da je razložil Ameriki pravi gospodarski in finančni položaj Italije, kakor da bi ta bil v inozemstvu manj znan, kot pri nas. Govornik izraža svoje prepričanje, da bo Italija izšla srečno in kmalu iz sedanje krize. Očitale se mu je tudi, da je imel zvezo z Jugoslovani. Temu nasproti mora odkrito izjaviti, da želi tako sporazumeti se z njimi, da doseže od njih največje zaupanje. Absurdno je obstajati na tem, da se smatra celo Jadransko morje kot italijansko jezero. Blazno je, če se hoče zapreti jugoslovanskemu narodu vsak izhod na Jadransko morje.

Za sedaj je važno, da nadomestimo dejanski stan, ki zelo težavno vpliva na italijanske finance in na italijansko gospodarstvo s pravnim razmerjem, četudi me stane to tako žrtev. Kdor ne odobruje tega stališča, ima dolžnost, da glasuje proti vladi. Vendar ima vlada potrebo, da se čuti podpirano od zaupanja zbornice. Če mu bo zbornica odrekla to zaupanje, bo govornik zapustil vladno s čisto zavestjo, da je storil vso svojo dolžnost.

Ministrski predsednik je zaključil: Nacionalisti se imenujejo oni, ki trdovratno obstajajo na kakem malem otoku, na kaki mali skali, na kako neznatno točko in ne mislijo na oni veliki narod, v katerega mi verujemo in katerega mi hočemo, na oni veliki narod producentov, ki mora obnoviti svoje živce in svoje energije in ki mora obnoviti tudi svojo svetovno politiko. Jaz vztrajam na tem stališču, in kdor je nasproten, naj glasuje proti meni. K sklepu je Nitti pozval parlament, naj zasleduje tako zunanjo politiko, ki ima za cilj konsolidacijo miru in ki dopušča na Jadranskem morju prisrčno pobratenje vseh onih narodov, ki ob tem morju živijo in se na njem srečavajo. (LDU)

Iz Nittijeve izjave, ki jo je italijanski parlament odobril, je razvidno: Italijanska vlada je pripravljena, pustiti Reko Jugoslovanom, obdržati pa vse drugo zasedeno ozemlje.

Ta rešitev se zdi Nittiju morda pravična, je pa ravno tako krivična kot so zahteve laških nacionalistov, ki bi nam hoteli vzeti vse.

Krivic pa nikdar ne bomo priznali!

Ameriški inženirji proučujejo naše železnice.

LDU Belgrad, 8. febr. Po odredbi ministrskega sveta se je sestavila posebna komisija ameriških strokovnjakov, zlasti inženjerjev. Komisija je začela svoje delovanje s tem, da v svrhu orientacije poseže naše prometne ustanove, da bi potem mogla ukrepati glede njih izboljšave.

Radi naše živine in industrijskih izdelkov.

LDU Belgrad, 8. febr. Danes odpotuje v Slovenijo minister za obnovo zemlje Kosta Stojanović radi dobave živine, zlasti konj, ki so jih zaplenili Slovenci bivši Avstriji. Njegovo potovanje je posvečeno tudi obnovi slovenske industrije. Slovenska industrija prejme posojilo od avansa vojne odškodnine, in sicer proti temu, da odstopi Slovenija del svojih proizvodov po določenih cenah Srbiji.

Jugoslovanska plovba v rumunskih vodah.

LDU Belgrad, 8. februarja. Minister za promet je dovolil plovitev jugoslovanskih ladij v rumunskih vodah.

Mažarska propaganda.

LDU Kološvar, 7. februarja. Rumunska brzovjavna agencija Damian javlja: V nekaterih dneh bo pred tukajšnjim sodiščem končan senzacijski proces zaradi zarote, odkrite v Temesvaru. Obtoženih je 48 oseb, pri katerih je oblastvo našlo skrito orožje, strojniče in topove. — Z največjim zanimanjem se pričakuje proces ogrske propagandne organizacije, ki so jo zasledili v Maroš-Vasarhelyju, kjer so našli za dva in pol milijona denarja za državo sovražne propagandne smotre.

Politične novice.

+ Socialistični ministri — ubogi revčki. Dne 8. t. m. se je vršil na Jesenicah v Delav. domu dobro obiskan shod. Na shod je prišlo tudi več socialnih demokratov, ki pa zborovanja niso motili. Govorili so Fran Orehek in Ivan Gostinčar iz Ljubljane in soc. dem. Košir. Shod je odločno protestiral proti nepravilni iz-

Dr. Tuma v laški službi.

Gorica, 8. febr. Italijanski deželni komisar dr. Pettarin se nahaja v zelo težkem položaju. V sedanji razmerah postaja nemogoče, ker baže noče povsem ugoditi nasilnim zahtevam vladajočih italijanskih oblasti proti ljudstvu. Zanimivo je, da za Pettarinovega naslednika imenujejo voditelja sloven-

skih socialistov dr. Tuma, ki se je izkazal laškim mogotcem nad vse uslužnega. — Po prizadevanju dr. Tume bodo Italijani izdajali slovenski radikalno socialistični list. List bo prevod socialističnega lista »Lavoratore«. Izhajal bo 3 krat na teden.

menjavi kron, proti italijanskemu nasilstvu in proti volilnemu redu, ki ne daje vsem ženskam volilno pravico.

Mnogo smeha so vzbudila izvajanja sodruga Koširja, ki je rekel med drugim, da so socialisti odločni nasprotniki nepravilni izmenjavi kron, da so tudi za žensko volilno pravico, da pa je načrt za občinski volilni red napravila ljubljanska vlada. Zelo pa je nezadovoljen s socialističnimi ministri, »ubogi revčiki« jih je nazival, ter je zatrjeval, da bodo odstopili, ker niso tako delali, kakor so obljubovali.

Ivan Gostinčar mu je odgovoril, da je soc. dem. minister Korač za izmenjavo 10:1, da obstoji ljubljanska vlada iz dveh mož, izmed katerih je eden liberalec dr. Žerjav, drugi pa Jaklič, socialni demokrat. Očital je socialistom, da so nepošteni, ker imajo dvojni obraz, in sicer enega za zelene mize, a drugega za shode, kjer hujskajo ljudi proti svojem lastnemu delu. Zborovalci so bili zelo zadovoljni, ker so javno uvideli, da socialisti samo farbajo.

+ Pozornost vzbujajo. V soboto 7. t. m. so se liberalci in socialisti, ki se dajo na vladi, posvetovali o gospodarskih rečeh. Menda se topot niso menili o bankah in izvoznih. Socialisti Bukšeg, ki je vodil to sejo, je pobijal draginjo z dolgimi besedami. Uradno poročilo dopisnega urada veli: »Največja pozornost se je obrnila na sredstva, ki jih je minister prehrane predlagal za pobijanje draginje.« Jutri ne bo več draginje. Bukšeg je predložil »sredstva«, ostali gospodje bankirji in izvozniki so gledali na ta »sredstva« in to je v svetu vzbudilo največjo pozornost. Ta nam pa popolnoma zadostuje, da ž njo prestradamo še tistih par ostalih suhih dni, ki nas je ž njimi osrečil socialist Bukšeg s pomočjo demokratskih bankirjev. Kdor je lačen in brez obleke, naj vzame malo Bukšegovih »sredstev« na žlico »pozornosti«, pa bo sit in oblečen!

+ Resnica o generalnem štrajku v Beogradu. O tem štrajku je vlada razposlala zelo nedolžno poročilo. Kako je bila stvar v resnici, je malo bolj razvidno iz posebnega telefonskega poročila v »Jutarnjem listu« od 6. t. m., da je to poročilo na več mestih zaplenjeno. Glasi se tako-le: »V četrtek se je izvršila ustavitel enodnevnega dela v Beogradu. Ta štrajk je imel značaj protesta proti ministrom Pribečeviću in Draskoviću. Redarstvo je bilo ukrenilo preventivne odredbe za slučaj incidentov. Zastopniki delavskih organizacij so prejšnji dan obvestili redarstvo, da ima štrajk miroljuben značaj. Na dan štrajka se je vršil shod, na katerem so govorili Stefanović, Milajković in Topalović. Skupščina je trajala poldrugo uro. Eden zadnjih govornikov je priporočal navzočim, naj se mirno razidejo, a zborovalci na to niso hoteli pristati, marveč so se noseč rdeče zastave napotili proti Teražiam. Ko so prišli do zunanjega ministristva, je kordon orožnikov zabranil nadaljnji pohod in oddal dva strela v zrak. Ker je pa bil kordon orožnikov preslab, da bi preprečil masi nadaljnji pohod, je bil kordon v kratkem prebit in masa se je napotila proti kraljevemu dvoru. V času, ko je množica došla pred dvor, se je tu ravno menjala straža ter se je godba z oddelkom vojakov napotila (bela lista)... Enako je množica vsklikala ruskim komunističnim vodjem, a proti Pribečeviću in vladi. Komunistični voditelji so označili kot glavnega provzročitelja tega štrajka ministra za notranje stvari Pribečevića. Govornik Topalović je rekel: Po zakonih naše dežele je vsak tisti, ki bi delal proti postavam (bela lista)... Pribečević že štiri mesece dela na svojo roko (bela lista)... slika mrtvega mesta brez luči in tramvaja. Vse trgovine so bile zaprte, ravnotako kavarnе in gostilne. V mestu je popoldne vladal popoln mir in red. Po mestu so hodile močne straže orožnikov in konjeniški oddelki. Do neredov ni prišlo. Danes se je zopet začelo normalno delo. Listi niso izšli, ker delavci v tiskarnah včeraj niso delali.«

+ Boj med socialisti in komunisti v Bosni je čim dalje tem neizprošnejši. Njihovi listi so polni medsebojnih grdenj in očitaj. Pretežna moč na zunanaj je danes še v rokah desničarskih socialistov, ki se opirajo na vlado, množico pa prehajajo v komunistični tabor. V Drvarju so oteli socialisti tamnošim delavskim organizacijam, ki so prešle v roke komunistov, vse premoženje, delavskemu konsumu pa 2 vagona moke. Komunisti zahtevajo od vlade varstvo osebnega premoženja

in svobode združevanja, sicer prete, da se bo delavstvo branilo samo.

+ Politični boji v Bosni in Hercegovini so se razvneli do skrajnosti. V Bihaču in drugod so na strankarskih shodih pokale celo bombe. Vse stranke se z mrzlično vneto pripravljajo na volitve. Kakor poročajo zagrebški listi, so nekateri poslanci uvedli akcijo, da se v Bosni in Hercegovini prepovedo vsi strankarski shodi, dokler se naš zunanji položaj ne pojasni.

+ Srbsko in hrvaško ženstvo za volilno pravico. Te dni so zastopnice ženstva v Hrvatski in Slavoniji izročile spomenice, v kateri zahtevajo žensko volilno pravico za ustavotvorno skupščino. V isto svrhu se je začelo gibanje tudi med ženstvom v Sarajevu in Beogradu.

+ Kako gospodarijo socialisti na Dunaju. Na Dunaju so povišali sedanji gospodari na dunajskem rotovžu: socialni demokrati električni tok za luč na 40 in za motorje na 18 v za hektovatno uro 15, novembra 1. l., toda zdaj nameravajo osrečiti Dunajčane za hektovat luči s 54 in za hektovat električne energije s 45 v; cene plinu bodo pa zvišali na 2.60 K za m³. Cene na električni železnici pa nameravajo povišati od 2 kron do 2 kroni 50 v, kolikor si plačal pred vojsko, ako si se peljal z izvoščekom z južnega kolodvora k sv. Štefanu. Na nekem shodu kršč. socialcev je gledal nameravanega poviška rekel dr. Weiskirchner: »Občina je ustanovila podjetja, da omogoči prebivalstvu cenene vožnje in uporabo plina in električne moči. Zadnji računski zaključek krščanskih socialcev je izkazoval še prebitok; nato je šlo navzdol; konec bc. da bo dobil tuji kapital v roke podjetja, katera je ustanovil dr. Lueger.« Tako gospodarijo soc. demokrati.

+ Razlasilev veleposestev v Čehoslovaški. Čehoslovaška nar. skupščina bo v kratkem razpravljala o predlogi, s katero se proti odškodnini razdele veleposestev v mala posestva, katerih bodo na ta način ustvarili več stotisoč. Kar tiče gozdov, jih bo prevzela, oziroma odkupila država, okrožja ali občine. Predloga se bo uveljavila vsled dogovora agrarcev s socialnimi demokrati. Zanimivo je, ker so socialni demokrati v tem vprašanju opustili svoje programatično načelo o podržavljenju zemljišča in se postavili na stališče zasebne lastnine. Sicer pa tudi boljševiki v Rusiji niso izročili veleposestev v upravo občinam, marveč so veleposestva carja, pravoslavne cerkve in plemstva razdelili med velike, srednje in male kmete.

Dnevne novice.

— **Aktualna knjižica.** Izšla je knjižica »Država brez Boga!« Cena 3 K. Dobi se v trgovini Ničman, Kopitarjeva ul.

— **Umrl je v Mali Nedelji pri Ljubotomeru** dne 7. t. m. v 66. letu svoje dobe g. Simon Cvahte, ravnatelj »Narodne šole«. Pokopali ga bodo jutri v torek ob 11. uri dopoldne N. p. v m.

— **Podražene poštno tiskovine.** Poštno in brzojavno ravnateljstvo nam javlja: Vsled podražanja papirja in tiskarskih proizvodov v obče je povišala poštna uprava prodajno ceno brzojavnih golic od 4 na 10 v., poštno nakazničnih golic od 6 na 10 v., povzetnih spremnic od 16 na 30 v., navadnih poštinih spremnic od 16 na 20 v., in zavitek uradnih dopisnic (le za državne urade, ki vživajo prostost poštnine) od 8 v. na 1 K 50 v. Te cene stopijo v veljavo 15. t. m.

— **Kropa.** Na Svečnico, dne 2. t. m. se je ustanovil v Kropi telovadni odsek Orel. Pristopilo je k odseku 20 fantov in storilo vprico zelo številno zbranega občinstva slovesno zaobljubo. Slavnost ustanovitve Orla v Kropi je bila zelo veličastna. Počastili so slavnost tudi sosedni orlovski odseki, posebno veliko je bilo Orlov in Orlie iz Radovljice in celo iz Kranja. Domači Orli ter Orli in Orlie iz Radovljice so proizvajali tudi proste vaje, za kar slednjim izrekamo svoje zahvale. — Bilo je zelo lepo. Navdušili smo se za orlovsko ideale vsi. — Mi mladi, mi gremo naprej! Bog živi!

— **Milijardno posojilo proti zastavi kinematograf.** »Riječ« poroča, da je neka angleška tvrdka ponudila naši vladi 5 milijonov funtov sterlingov ali nad 2 milijardi kron posojila pod pogojem, da dobi ona izključno pravico

za ustanavljanje kinematografičnih podjetij in monopol za proizvajanje filmov, in to za dobo 15 — 20 let. Posojilo bi bilo za vso to dobo brezobrestno.

— **Če se v Trstu govori slovensko.** Nedavno je bil obsojen v Trstu neki zavedni Slovenec v tedenski zapor, češ da je izzival Italijane, ker je govoril slovensko.

— **Bosensko učiteljsvo v štrajku?** Bosensko učiteljsvo je te dni poslalo v Beograd deputacijo, ki naj pospeši rešitev njihovih zahtev glede ureditve plač. Za odgovor so postavili rok do 8. t. m.; ako odgovora ne bi bilo ali bi bil neugoden, je učiteljsvo zagrozilo s štrajkom.

— **Zaplemba tobaka.** Ivanka Petkovšek iz Bevk pri Vrhniki je kupila od Marije Trček za 500 kron tobaka, kateri je vreden 323.25 K. Tobak je bil namenjen v zasledeno ozemlje. Tobak je oblast zaplenila.

— **Prijeti tihotapci.** Obmejnemu komisarijatu v Špilju se je po dolgotrajnem zasledovanju posrečilo zasačiti tihotapsko družbo, ki je s pomočjo nekaterih finančnih stražnikov iztihtapljala večje množine živil in tobaka v Avstrijo. Večina krivcev je že pod ključem; uradni organi pa bodo predali porotnemu sodišču radi zločina zlorabe uradne oblasti in radi podkupljivosti.

— **Tudi Italijani strogo kaznujejo tihotapce s tobakom.** Italijanska finančna straža v Logatcu kaznuje tihotapce tobaka z zapadom blaga, za vsakih 150 ovojev nalože 500 lir kazni.

— **Veliko zlatnine in srebrnine gre iz naše države brez vsake potrebe.** V naši državi imamo veliko zastavljalnic, v katerih se potom dražbe prodaja zapadlo blago, med katerim je veliko zlatnine in srebrnine, katero pokupijo večinoma verižniki in tihotapci, ker ti imajo za take reči denar; zlatnina in srebrnina odroma v Italijo, nam pa ostane papir, ker se prstan ali ura ali verižica kar meni nič tebi nič le ne more zapleniti. Zelo umestno bi bilo, da bi zapadlo zlatnino in srebrnino kupila država, ki bi si tako polagoma zbrala zaklad zlata in srebra.

— **Zagrebška mestna aprovizacija** si je uredila v Zapršiču veliko tovarno za proizvode iz svinjskega mesa. Tovarno vodi ravnatelj F. Prihoda iz Prage, znan strokovnjak.

— **Vlom v mlin.** Alojzij Valentinič in Urban Bergbacher iz št. Ilja ob Dravi sta obtožena pri ljubljanski deželni sodniji, da sta ukradla ponoči lani meseca majnika gostilničarju Košarju v Zgornji Vesci blaga v vrednosti 2731 K 60 vin. 13letni Jože Bergbacher je v preiskavi povedal, da ga je vzel v Zgornjo Vesco Urban Bergbacher seboj, da je stražil, ko sta kradla. Urban Bergbacher je pa mesec prej vlomil v Črncev mlin in odnesel v družbi Barbare Bergbacher dve vreči moke. V razpravi sta pri deželni sodniji v Ljubljani obtožena odločno zanikala, da bi bila vlomila h Košarju, Urban Bergbacher je pa odkrito pripoznal, da je res vlomil v Črncev mlin. Valentinič je povedal, da je prinesel od vojakov 13 tisoč kron domov. Sodišče je opustilo oba obtoženca zaradi tatvine pri Košarju, ker je premalo dokazov za njo, Bergbacherju je pa prisodilo dva meseca težke ječe zaradi vroma v Črncev mlin, katerega je sam priznal.

— **Roparski umor.** V Stenjevcu pri Zagrebu je 19letni Ivan Jaguš skozi okno udril v hišo, v kateri je čisto sama stanovala 45 letna vdova Jana Pavc, katero je Jaguš ubil s sekuro in nato oropal, kar je našel. Zločinca so zasačili malo dni nato, ko je na sejmu v Zagrebu prodajal uropane stvari. Jaguš je zločin že priznal.

— **Roparski umor v Frohleitnu na štajerskem.** Dne 5. t. m. ob 5. uri zjutraj je ustrelil Andrej Velikonja svojega sodelavca, 51 let starega ogljarja Jožefa D'Inkana iz Belluna in je nato vlomil v D'Inkanov kovček, iz katerega je odnesel do 2000 kron. Velikonja je šel nato h gospodarskemu uradu naznaniti, da so tovariši divji lovci ustrelili. Poizvedbe so pa proti Velikonju zgostile toliko sumljivih okolnosti, da so ga zaprli.

— **Cene bombažu padle.** Iz Liverpoola se proča, da so trgovci bombaža odpovedali v Združenih državah vsa naročila, vsled česar so cene bombaževini v Newyorku silno padle.

— **Valute na zagrebški borzi** 6. februarja: ameriški dolarji (100) 10.400 kron; carski rublji (100) 125 K; nemške marke (100) 195 K; leji (100) 200 K; H-re (100) 760 K.

Ljubljanske novice.

Ij Poročil se je včeraj pri sv. Petru g. Frane Jerab, strojnik Jugoslovanske tiskarne, z gospodično Tončko Duhovnik. Bog daj srečo!

Ij Predilnico je kupila »Jadranska banka« za 1.060.000 kron! Ljubljanci pravijo, da bo imenovana banka preosnovana stara predilnica v mlin, druge vesti pa trde, da se bodo v predilnici nastanili delavci, kateri delajo po tvornicah, katere financira »Jadranska banka«.

Ij Preprečeno iztihtapljanje srebrnega denarja. Detektivni kolodvorske policijske ekspoziture so aretirali Antona Bukerja, Franca Albertija in Franca Rijavška, ker so nakupovali srebrni denar, da ga iztihtaplajo preko italijanske demarkacijske črte v Trst. Navedeni so se izročili centralnemu uradu proti verižništvu. Tihotapci so imeli svoje gnezdišče in zbirališče v neki hiši na Kongresnem trgu.

Ij Zaplenjeni avtomobilski plašči ukradeni. Poročali smo, da so detektivni kolodvorske policijske ekspoziture zaplenili 12 avtomobilskih plaščev in 5 cevi. Zelo naporne in neutrudljive poizvedbe so dognale, da so bile ukradene povodom vloma v skladišče eraričnega kadra; škode je 35 tisoč kron. Storilci so aretirani.

Ij Aretirali so detektivni kolodvorske policijske ekspoziture Jožefa Rihterica iz Sela, ker je ukradel kleparskemu mojstru g. Kornu 10 m cinastega zleba.

Ij Tihotapska zakonska dvojica. Detektivni kolodvorske policijske ekspoziture so aretirali Ljudevita Altenederja in njegovo soprogo Marijo, ker sta iztihtapljala vole čez demarkacijsko črto.

Ij Pokanje z bičem v Ljubljani voznikom ni dovoljeno. Kdor z bičem poka, se kaznuje z globo do 50 kron, če pa kljub globam pokanja ne opusti, ga povabijo na policijo tudi na prežganko. Kljub večkratnim opozorilom v časopisu, se vozniki le ne navadijo, da bi vozili ponoči z razsvetljenimi vozovi, dasi take grešne voznike na policiji vedno primerno kaznujejo.

Ij Hitro delujoči žepni tat. Na Vodnikovem trgu je okradel pred dnevi gospo Zalaznikovo Josip Lukič, po poklicu žepni tat, kateremu je policija prepovedala bivanje v Zagrebu. Lukič se je pripeljal zjutraj z vlakom iz Zagreba, ob 9. uri dopoldne je pa že okradel gospo Zalaznikovo, katero sta dva šolarja opozorila na tat, ki ga je nato policijski stražnik aretirali. Ko ga je straža predstavila na policiji permanentnemu uradniku, je nastopal zelo mogočno, pripovedoval, da ni bil še nikoli kaznovan, da je učen človek, ki je bil že v štirih državah. »Jaz te pa odposljem sedaj v peto državo«, je vzkliknil ogorčen adjunkt Modic, ko ga je odposlal v zapore okrajnega sodišča, kjer so ga obdržali 3 dni. Ko so ga po prestani kazni zopet privedli na policijo, se je predstavil gospodu adjunktu, rekoč: »Iz pete države sem se vrnil.« — »Dobro, v šesto državo Vas pa odposljem sedaj z vašim popotnim listom«, se je glasil pravilen odgovor.

Ij Pred kinom je stala in čakala velika vrsta ljudi. L. A. se je pa naveličal čakati in je zakričal nad stražo, katera je skrbela za red: »Vi stražniki, zakaj ste tukaj v službi, da moram tako dolgo čakati na vstopnico, se bom čez Vas pritožil.« — Da se L. A. ne skesa, je stražnik sam naznanil pritožbo čez se svojim predpostavljenim, kateri so v svoji ljubeznivosti preskrbeli L. A. priliko, da bo v smislu § 104 srbskega kriminalnega zakona zastopal sam svojo »pritožbo« pred ljubljansko deželno sodnijo.

Aprovizacija.

a **Telečje meso.** Jutri v torek 10. februarja se bo prodajalo na stojnici Frana Zajca v Šolskem drevoredu telečje meso po 17 K prve vrste in 16 K druge vrste.

a **Cene mesu.** Odsek za določanje cen je sklenil v seji dne 31. januarja 1920 povišati cene mesu provizorično na meso I. vrste 22 K in druge vrste 20 K, in sicer dotlej, da odloči o tem definitivno deželna vlada. Vsled rastajočih cen živini je deželna vlada po vsestranskem prevdaru uvidela, da je cena najnižja, ki jo sploh more mesar zahtevati pri današnjih živinskih cenah, in je sklepu pritrnila.

Narodno gledališče.

Iz gledališke pisarne. Na čast došlim ministrom se vprizori v torek t. j. 10. t. m. slavnostna predstava »Prodava nevesta« izven abonementa. Predstava »Mignon« za abonement odpade.

Opera:

Dne 9. februarja, ponedeljek: Zaprtlo.
Dne 11. februarja, sredo: »P. t. me«
Abon. B/33.

Drama:

Dne 9. februarja, ponedeljek: »Korenček« — »Ženitev«. Abon. D/33.
Dne 10. februarja, torek: »Nočni čuvaj«. Abon. A/32.

Odgovorni urednik Jože Rutar.
Izdajatelj konzorci »Večernega lista«.
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani